

KONU 2

Çevre Etiği

2

Bir yol, bir boğaz

Kaç metre köprü?

**Geçiş yolunu kesmeye hakkımız
var mı?**

Çevre etiği nedir?

**Doğaya karşı ahlaki
sorumluluk**

20. yüzyıl

Uygulamalı etik

Alanı kuran dört isim

FOTOĞRAF

Dört portre çerçevesi; her birinin altında doğum-ölüm yılları. Portreler telifsiz kaynaktan bulunacak.

John Muir

Aldo Leopold

Paul W. Taylor

Arne Naess

İlk Çağ: Doğa canlıdır

Hilozoizm · arkhe

**Thales · Herakleitos ·
Stoacılar**

Lao Tse · Tao

Orta Çağ: Doğa bir emanet

Tanrı'nın eseri

Augustinus

**Farabi · İbni Sina ·
sudur**

Modern dönem: Doğa bir makine

Bacon

Bilgi güçtür

**Hobbes ·
Descartes**

**Anlamaktan
hükmetmeye**

20. yüzyıl: Yeniden değer

Heidegger · Adorno

Leopold · Naess

Üç tartışma

İnsan mı, doğa mı?

Araçsal mı, içsel mi?

Birey mi, bütün mü?

Üç kavram

Potansiyel değer

Sürdürülebilirlik

**Nesiller arası
eşitlik**

Ahlaki çember

İnsan

Canlılar

**Canlı ve cansız
doğa**

İnsan merkezci

Doğa insana yaradığı kadar değerli

Etik insanlar arası

Canlı merkezci ve çevre merkezci

Her canlı kendi başına değerli

**Sorumluluk cansız doğaya da
uzanır**

İki yapı, iki bakış

FOTOĞRAF

İki büyük fotoğraf yan yana: Gülek Boğazı'ndaki ekolojik köprü (Pozantı, Adana) ve Dubai Palm Jumeirah. Telifsiz kaynaktan bulunacak.

Gülek Boğazı ekolojik köprüsü

Palm Jumeirah yapay adası

Derin ekoloji

Arne Naess

**Doğanın zenginliğini azaltma hakkımız
yok**

Doğa kimin?

**Gelecek
kuşaklardan ödünç**

**Sahip değil,
koruyucu**

**Fütüristik
yaklaşım**

Dünyadaki son insan

Hayatta kalan tek kişi sensin

Yok etmek yanlış mı?

Afet bilinci

İnsan da sistemin parçası

Hazırlık · yardım · dayanışma

Felsefi metin altı adımda

**Problem · kavram ·
argüman**

**Temellendirme ·
felsefe tarihi**

Dil ve düzen

Sen nerede duruyorsun?

Doğanın değeri insandan mı gelir?

Kavramlar (1)

Çevre etiği

İnsanın doğaya karşı ahlaki sorumluluklarını felsefi açıdan inceleyen, 20. yüzyılda ortaya çıkan uygulamalı etik alanıdır.

Hilozoizm

Maddenin ve doğanın canlı olduğunu kabul eden İlk Çağ görüşüdür.

Arkhe

İlk Çağ doğa filozoflarının, her şeyin kendisinden çıktığını düşündükleri ilk ilkedir.

Sudur

İslam filozoflarına göre çokluğun "bir" olan Allah'tan taşarak meydana gelmesidir.

Mekanik dünya görüşü

Doğayı parçaları çözülüp kullanılabilecek bir makine gibi gören anlayıştır.

Araçsal değer

Bir şeyin başka bir şeye, özellikle insana sağladığı fayda yüzünden taşıdığı değerdir.

İçsel değer

Bir şeyin kimseye yararı olmasa da kendisi olduğu için taşıdığı değerdir.

Kavramlar (2)

İnsan merkezci yaklaşım

İnsanı diğer canlılardan değerli sayan ve doğanın değerini insana yararıyla ölçen çevre etiği görüşüdür.

Canlı merkezci yaklaşım

İnsanla birlikte bütün canlıların kendi başına değerli olduğunu savunan çevre etiği görüşüdür.

Çevre merkezci yaklaşım

Ahlaki sorumluluğu canlıların yanında toprak, su, dağ gibi cansız doğayı da kapsayacak biçimde genişleten görüştür.

Derin ekoloji

Doğanın insandan bağımsız değerli olduğunu, insanın kendi ihtiyaçları için doğanın zenginliğini azaltmaya hakkı olmadığını savunan görüştür.

Fütüristik yaklaşım

Doğayı gelecek kuşaklardan ödünç aldığımızı söyleyerek gelecek kuşakları merkeze alan görüştür.

Potansiyel değer

Çevre etiğinde varlıkların ahlaki statüsünü, yani hangi varlıkların ahlaken hesaba katılacağını tartışan kavramdır.

Sürdürülebilirlik

Kaynakları koruyup geliştirerek yaşamı uzun vadede destekleyebilme durumudur.

Kavramlar (3)

Nesiller arası eşitlik

Dünyanın kaynaklarının bugünkü ve gelecek kuşaklar arasında adil paylaşılmasıdır.

Ahlaki sorumluluk

Kişinin eylemlerinin sonuçlarını üstlenmesi ve başkalarına zarar vermemekle yükümlü olmasıdır.

Afet bilinci

Afetlerin her an olabileceğini bilip hazırlıklı olmak ve afet sonrasında canlılara yardım etmeyi sorumluluk saymaktır.

Felsefi metin

Bir problemi kavramlar ve gerekçeli argümanlarla sorgulayan, tutarlı biçimde yazılmış metindir.

Doğanın değeri insana sağladığı yarardan mı gelir, yoksa insan hiç olmasa da değerli midir? Hangi yaklaşıma yakın olduğunu gerekçesiyle yaz.